

ИНДИКАТОРИ СТАЊА ПАРКИРАЊА У КОНТРОЛИ И САНКЦИОНИСАЊУ ПРЕКРШАЈА

Горан Малетић, дипл. инж. саоб.

Институт за испитивање материјала - Београд

Суботица, мај 2010.

УВОД

- Ефикасно спровођење контроле и санкционисања прекршаја је мера способности градске управе да се избори са проблемом паркирања.
- Велика потражња за паркирање може охрабрити возаче да непрописно паркирају, ако знају да је ниво контроле и санкционисања прекршаја низак.

Непрописно паркирање може да доведе до негативних ефеката:

- у подсистему паркирања
 - опадање поверења корисника у систем
 - мањи приход од наплате паркирања
- у осталим саобраћајним подсистемима
 - смањен протока саобраћаја
 - повећан број саобраћајних незгода
 - отежано кретање пешака и возила јавног превоза

Индикатори

Индикатори се дефинишу као практичан начин да се мери напредак у односу на постављене циљеве (Victoria Transport Policy Institute, 2007)

Принципи за избор индикатора:

- **свеобухватност** - индикатори треба да одражавају различите економске, социјалне и утицаје на животну средину,
- **квалитет података** - прикупљање података треба да одражава високе стандарде да се осигура да су информације тачне и доследане,
- **упоредивост** - прикупљени подаци треба да буду стандардизовани тако да су резултати погодни за поређење између различитих локалних управа, времена и група,
- **лаки за разумевање** - индикатори морају бити корисни за особе које доносе одлуке и разумљиви јавности,
- **приступачни и транспарентни** - индикатори (подаци на којима се заснивају) и детаљи анализе треба да буду доступни свим заинтересованим странама,
- **трошковно ефикасни** - индикатори треба да буду исплативи за прикупљање.

Индикатори непрописног паркирања у Београду

Статус паркираних возила		Пре увођења мера		2006. год	
		Број	%	Број	%
Регуларно		3259	23	6880	66.05
Нерегуларно		7878	57	-	-
Забрањено	на регулисаним деоницима ¹³	-	-	2512	24.12
	на забрањеним деоницама	2815	20	1024	9.83
	УКУПНО	-	-	3536	33.95
Максимална акумулација		13952	100	10416	100

2003. год. 23 % возила регуларно паркирано, док је 2006. год. 66%.

2003 год. - 57 % возила је било паркирано на деоницама уличних фронтана на којима паркинг места нису била обележена.

2006 год. 24%, возила је било паркирано на забрањеним местима (колски пролази, у зонама пешачких прелаза, уз непоштовање угла паркирања) на уличним фронтанама где је технички регулисано паркирање.

2003 год. 20% возила је паркирано на деоницама уличних фронтана где је забрањено паркирање, док је 2006 године око 10%.

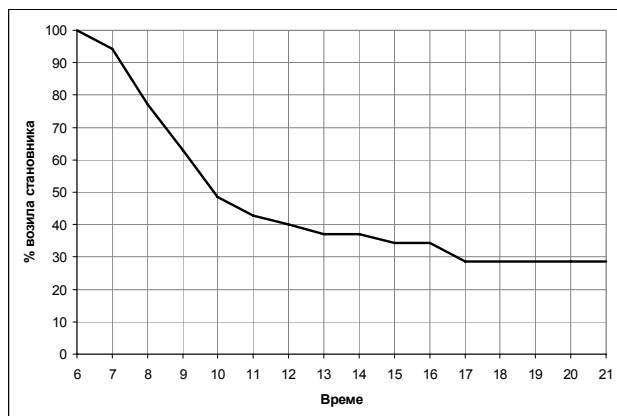
Анализа карактеристика паркирања возила на регуларним и нерегуларним паркинг местима

Зона	регуларна/ нерегуларна	Корисници			Посетиоци	
		Степен атрак. ⁵⁰	Обрт ⁵¹	Трајност (мин.)	Обрт	Трајност (мин.)
1	нерегуларна	49	7,35	69,5	7,71	56,54
	регуларна	1,77	4,86	150,52	6.69	73,17
2	нерегуларна	1,5	3,1	228,61	2,8	173,27
	регуларна	1,59	5,55	126,82	6.44	78,2
3	нерегуларна	2,13	3,55	191,15	3,6	129,52
	регуларна	1,22	4,24	187,81	5.26	101,43

Средња трајност нерегуларног паркирања посетилаца у Зони 1 је 56 минута, прекршаје праве краткотрајни паркирачи који се могу уклопити у постојеће временско ограничење.

Зона	регуларна/ нерегуларна	Расподела трајности (сати)			
		до 1	од 1 до 2	од 2 до 3	дуже од 3
1	нерегуларна	71,60	17,90	2,78	7,72
	регуларна	51,53	37,46	3,67	7,34
2	нерегуларна	32,65	20,41	7,14	39,80
	регуларна	56,44	29,90	8,53	10,13
3	нерегуларна	42,06	26,98	7,14	23,82
	регуларна	47,30	25,00	11,52	16,18

У зонама 2 и 3 је висок проценат дуготрајних паркирача који паркирају на нерегуларним паркинг местима, јер им не одговара временско ограничење.

Између 20 и 30% корисника у Зонама 2 и 3 је нерегуларно паркирано током читавог дана.

Низак ниво контроле прекршаја у паркирању

Индикатори непрописног паркирања у свету

Индикатори стања паркирања у контроли и санкционисању прекршаја су:

- ниво задовољства заједнице контролом и санкционисањем прекршаја у паркирању.
 - мери годишњом анкетом грађана
 - за вредност индикатора се узима однос оних који су задовољни наспрам укупног броја анкетираних.
- укупно време непрописног паркирања и број непрописних паркирања по миљи уличне мреже на местима где је забрањено паркирање.
 - вредности ових индикатори се утврђују једном годишње истраживањем на терену и резултати се пореде са подацима из претходних година.

Индикатори непрописног паркирања у свету

- број написаних казни у односу на укупан број возила у прекршају.

- да би се утврдили подаци о броју возила у прекршају ради се истраживање на изабраним локацијама у једном дану.

- истраживање се спроводи од стране независног субјекта како би добијени подаци били реални.

- градска управа пореди податке о броју написаних казни у односу на укупан број прекршаја, и на тај начин добија вредност индикатора у процентима.

Спровођење контроле и санкционисања паркирања у Србији

У Србији контрола и санкционисање прекршаја у паркирању се спроводи од стране: ЈКП „Паркинг сервиса“, Комуналне инспекције и Саобраћајне полиције.

- Контролори „Паркинг сервиса“ санкционишу прекорачење временског ограничења и неплаћену комуналну таксу за паркирање на регуларним паркинг местима.
- Комунална инспекција је задужена за спровођење контроле коришћења резервисаних паркинг места.
- Контролу и санкционисање непоштовања забране паркирања на уличним фронтима спроводи Саобраћајна полиција у сарадњи са ЈКП „Паркинг сервис“.

Како саобраћајној полицији контрола и санкционисање прекршаја у паркирању није примарна делатност, не постоји довољна мотивисаност, као ни довољан број запослених да би се ова делатност ефикасно спроводила.

Ефикасније спровођење контроле и санкционисања прекршаја у паркирању

Градске управе у неким европским градовима са циљем подизања ефикасности контроле и санкционисања прекршаја у паркирању ангажују приватни сектор за обављање ове делатности.

(Аустрија, Француска, Холандија, Шпанија, Велика Британија...)

Тамо где приватни сектор обавља контролу и санкционисање вероватноћа кажњавања непрописног паркирања је 4-6 пута већа.

За праћење ефикасности рада приватног сектора у контроли и санкционисању прекршаја користе се следећи индикатори:

- минимална фреквенција обиласка улица од стране контролора,
- број часова у којима се спроводи контрола и санкционисање,
- број исправно написаних казни и упозорења,
- број поништених казни због грешке контролора,
- ниво жалби на издате казне...

Годишњи извештај служби за контролу и санкционисање прекршаја у паркирању

Поред приказаних индикатора, службе задужене за контролу и санкционисање прекршаја у паркирању имају обавезу да једном годишње градској управи подносе финансијски и статистички извештај који садржи следеће податке:

- приход и расход службе задужене за контролу и санкционисање прекршаја,
- број издатих доплатних карата за прекорачење временског ограничења и неплаћено паркирање,
- број издатих казни за паркирање на резервисаним паркинг местима,
- број издатих казни за забрањено паркирање,
- број уклоњених возила,
- број наплаћених казни,
- број жалби корисника на издате казне...

Ови подаци се користе као индикатори рада служби у контролу и санкционисању прекршаја и не могу се користити за генералну оцену стања паркирања у погледу ефикасности санкционисања прекршаја.

Мониторинг и вредновање индикатора

1. поставити циљеве контроле и санкционисања прекршаја у паркирању,
2. на основу постављених циљева треба утврдити индикаторе који ће репрезентовати стање паркирања у контроли и санкционисању прекршаја,
3. периодично вршити снимање вредности утврђених индикатора,
4. поређење утврђених вредности индикатора са постављеним циљевима,
5. ако индикатори немају планирану вредност потребно је предузети мере које ће систем довести у жељено стање.